

Nr 1 c.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1937 kl. 11 f. m.

Konstitutionsutskottets memorial med uppgift å vissa vilande förslag till ändringar i grundlagarna.

I sitt memorial nr 1 den 28 januari 1937 till innevarande riksdag anmälde konstitutionsutskottet de under sistförflutna fyraårsperiod jämlikt § 64 riksdagsordningen såsom vilande antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar, vilka utskottet funnit icke stå i sådant samband med övriga vilande grundlagsförslag eller med lagstiftningsfrågor, direkt sammanhängande med vilande grundlagsförslag, att hinder förelåg för omedelbart upptagande av dem till slutligt avgörande; i sitt memorial nr 1 a den 9 mars 1937 anmälde utskottet, sedan utskottet inhämtat, att första lagutskottet beslutat utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 2, till riksdagen med förslag till lag med vissa bestämmelser om rättegång i tryckfrihetsmål, ett vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antaget förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen; och i sitt memorial nr 1 b den 20 april 1937 anmälde utskottet, sedan utskottet beslutat utlåtande till riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182 till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om val till riksdagen och nr 183 med förslag till lag angående ändrad lydelse av 5 och 6 §§ samt 8 § 1 mom. lagen om landsting m. m., vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen samt § 6 mom. 10 samma grundlag.

Sedan nyssnämnda förslag till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen numera slutligen godkänts, får utskottet härmed för riksdagen anmäla följande vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av § 6 mom 10 och §§ 16 och 26 riksdagsordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o elfte stycket tryckfrihetsförordningen ävensom förslag till ändrad lydelse av § 6 mom. 10 och § 26 riksdagsordningen.

F ö r s l a g

till ändringar i grundlagarna, hänskjutna till grundlagsenlig behandling vid nu pågående riksdag:

- 1) a) angående ändrad lydelse av
a) § 6 mom. 10 riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 6.

§ 6.

10. Till elektor må endast den ut- 10. Till elektor må endast den ut-
Bihang till riksdagens protokoll 1937. 5 saml. 2 avd. Nr 1 c.

(Nuvarande lydelse.)

ses, som själv vid elektorsvalet äger rösträtt.

Elektor kan *ej vara*:

den, som står under förmynderskap eller som är i konkurstillstånd;

den, som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den, som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

den, som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan.

För valbarhet till suppleant erfordras samma egenskaper som för valbarhet till elektor.

(Föreslagen lydelse.)

ses, som själv vid elektorsvalet äger rösträtt. Elektor kan *den ej vara* som står under förmynderskap eller som är i konkurstillstånd. För valbarhet till suppleant erfordras samma egenskaper som för valbarhet till elektor.

Vad i allmän eller särskild lag stadgas därom att i vissa fall den som dömes till straff skall dömas förlustig allmän befattning eller vara obehörig att inträda i sådan befattning skall även äga tillämpning å befattning såsom elektor eller suppleant för elektor.

β) §§ 16 och 26 riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

§ 16.

Valrätt tillkommer — — — års ålder.

Valrätt må dock ej utövas av:

a) den, som står under förmynderskap eller

som är i konkurstillstånd;

b) den, som är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning;

c) *den, som är från valrätten utesluten på grund av ådömd straffpåföljd.*

Till efterrättelse — — — valet inträffar.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan — — — medborgare utövas,

(Föreslagen lydelse.)

§ 16.

Valrätt tillkommer — — — års ålder.

Valrätt må dock ej utövas av:

a) den som står under förmynderskap eller

som är i konkurstillstånd;

b) den som är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning.

Till efterrättelse — — — valet inträffar.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan — — — medborgare utövas.

(Nuvarande lydelse.)

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan;

e) den som blivit förvunnen att hava vid riksdagsmannaval med penningar eller gåvor sökt värva röster, eller mot vedergällning avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten.

(Föreslagen lydelse.)

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den som blivit förvunnen att hava vid riksdagsmannaval med penningar eller gåvor sökt värva röster, eller mot vedergällning avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten.

Vad i allmän eller särskild lag stadgas därom att i vissa fall den som dömes till straff skall dömas förlustig allmän befattning eller vara obehörig att inträda i sådan befattning skall även äga tillämpning å riksdagsmannabefattning.

b) angående ändrad lydelse av**a) § 1 4:o tryckfrihetsförordningen.***(Nuvarande lydelse.)*

§ 1.

4:o. Utgivare av dagblad eller periodiska skrifter anmäla sig, jämte titeln och tryckningsorten, hos chefen för justitiedepartementet, med vilken i denna lag förstås chefen för det departement, vartill justitieärendena höra. Denne äger att, såvida sökanden ej blivit förklarad ovärdig föra andras talan, meddela bevis, att intet hinder emot skriftens utgivande förekommer.

(Föreslagen lydelse.)

§ 1.

4:o. Utgivare av dagblad eller periodiska skrifter anmäla sig, jämte titeln och tryckningsorten, hos chefen för justitiedepartementet, med vilken i denna lag förstås chefen för det departement, vartill justitieärendena höra. Denne äger meddela bevis, att intet hinder emot skriftens utgivande förekommer.

β) § 2 4:o elfte stycket tryckfrihetsförordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 2.

§ 2.

4:o. — — — — —

Att ingen må tillåtas att, i andra fall än allmänna lagen och gällande författningar utstaka, meddela eller till tryck utlämna utdrag av kyrkoböcker eller av andra själavården och kyrkodisciplinen rörande handlingar, *i vad de innehålla upplysning, huruvida enskild person ådragit sig straffpåföljd, vilken utestänger från behörighet och rättigheter, som omförmälas i 2 kap. 19 § strafflagen, eller om enskild persons leverne och seder i övrigt*, såvitt de lända honom till skada eller förklenande. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

4:o. — — — — —

Att ingen må tillåtas att, i andra fall än allmänna lagen och gällande författningar utstaka, meddela eller till tryck utlämna utdrag av kyrkoböcker eller av andra själavården och kyrkodisciplinen rörande handlingar, *i avseende på enskilda personers leverne och seder*, såvitt de lända dem till skada eller förklenande. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Hänvisning: Kungl. Maj:ts proposition nr 191 till 1936 års riksdag.
Konstitutionsutskottets utlåtande nr 40 år 1936.
Första kammarens protokoll den 6 juni 1936.
Andra kammarens protokoll den 6 juni 1936.

Anmärkning: Det under den förevarande punkten 1) a) upptagna av Kungl. Maj:t framlagda grundlagsändringsförslaget har av riksdagen i oförändrad form antagits såsom vilande.

Propositionen nr 191 till 1936 års riksdag var en konsekvens av i propositionen nr 190 till samma riksdag framlagt och av riksdagen antaget förslag till ändringar i strafflagen m. fl. lagar, innebärande bl. a. avskaffande av påföljden enligt 2 kap. 19 § strafflagen samt påföljderna ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas och ovärdighet att föra andras talan inför rätta.

Sedan det vid 1936 års riksdag såsom vilande antagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen numera slutligen godkänts, varigenom bl. a. elektorsinstitutionen avskaffats, läser det under förevarande punkt 1 a) α) upptagna förslaget till ändrad lydelse av § 6 mom. 10 riksdagsordningen böra anses hava förfallit.

Sedan vidare det vid 1936 års riksdag såsom vilande antagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen numera likaledes slutligen godkänts, läser det under förevarande punkten 1) b) α) upptagna förslaget till ändrad lydelse av § 1 mom. 4 tryckfrihetsförordningen — vilket förslag av konstitutionsutskottet framlades för 1936 års riksdag till antagande såsom vilande endast därför, att det då icke kunde avgöras, om det förra förslaget skulle komma att slutligt genomföras — böra anses hava förfallit.

2) angående ändrad lydelse av § 6 mom. 10 och § 26 riksdagsordningen
(Nuvarande lydelse.) (Föreslagen lydelse.)

§ 6.

10. Till elektor — — — äger röst-rätt.

Elektor kan ej vara:

den, som står under förmynderskap eller som är i konkurstillstånd;

den, som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den, som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

den, som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan.

För valbarhet — — — till elektor.

§ 6.

10. Till elektor — — — äger röst-rätt.

Elektor kan ej vara:

den som står under förmynderskap eller som är i konkurstillstånd;

den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles;

den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan.

För valbarhet — — — till elektor.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan — — — medborgare utövas.

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan;

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan — — — medborgare utövas.

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles;

d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan;

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

e) den som blivit förvunnen att ha vid riksdagsmannaval med penningar eller gåvor sökt värva röster, eller emot vedergällning avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten.

e) den som blivit förvunnen att ha vid riksdagsmannaval med penningar eller gåvor sökt värva röster, eller emot vedergällning avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten.

Hänvisning: Kungl. Maj:ts proposition nr 6 till 1934 års riksdag.
Konstitutionsutskottets utlåtande nr 1 år 1934.
Första kammarens protokoll den 21 februari 1934.
Andra kammarens protokoll den 21 februari 1934.

Anmärkning: Det av Kungl. Maj:t framlagda grundlagsändringsförslaget har av riksdagen i oförändrad form antagits såsom vilande.

Propositionen nr 6 till 1934 års riksdag var en konsekvens av i propositionen nr 5 till samma riksdag framlagt och av riksdagen antaget förslag till lag om upphävande av 17 kap. 32 § första punkten rättegångsbalken, innebärande bl. a. borttagande av möjligheten att under vissa omständigheter ställa brottmål på framtiden.

Antager riksdagen det under punkten 1) a) β) upptagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 16 och 26 riksdagsordningen, lärer, sedan det vid 1936 års riksdag såsom vilande antagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen numera slutligen godkänts, det under förevarande punkt 2) upptagna förslaget till ändrad lydelse av § 6 mom. 10 och § 26 riksdagsordningen böra anses hava förfallit.

Stockholm den 5 maj 1937.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Strömberg, Gustaf Adolf Björkman, Oscar Gottfrid Karlsson, Stendahl, Bergman, Källman, Karl Bodin, Anders Andersson, Härdin, Fast, Vougt, Andersson i Malmö, Andersson i Ovanmyra, Nordström i Torsby, Fält, Arnemark, och Johansson i Tväråselet